

[Hvidberg.]

som den nuværende fri mellemskole lider under, blot i koncentreret form.

Jeg siger ikke dette for at tale nedsettende om den nuværende fri mellemskole. Det kunne aldrig falde mig ind; der har været nok til at kritisere og bagtale den, og det har også skadet den. Man måtte nok snarere spørge, om denne skoleform nogen sinde har fået sin chance, og spørge, hvorfor man ikke har kaldt nogle af de skolefolk, som har givet år af deres liv i denne skole og ved besked om dens forhold ud fra deres daglige erfaringer, sammen f. eks. i et udvalg og spurgt dem, hvad der er i vejen med den fri mellemskole, og hvordan man eventuelt kan gøre den til en god og tiltrækkende skoleform. Det måtte kunne gøres, det bør gøres, og vi bør gøre det nu. Dette være sagt ikke mindst til det ærede medlem hr. Horn, der var så opgivende på dette punkt.

I stedet for foreslår man nu her en ordning, som — det spår jeg — helt vil ødelægge den fri mellemskole eller 7.—8. klasse, som det nu skal hedde. Mener man virkelig at tjene den danske skole og dens børn ved således at afskaffe mellemskolen og mellem-skoleeksamen og lave en yderligere forringet fri mellemskole? En skolemand har for nylig udtalt om denne 7. klasse, som er foreslået af partiet venstre, og som man nu har hentet fra venstres skoleforslag ind i lovforslaget, at den vil blive forladt af Gud og mennesker i endnu højere grad, end det er tilfældet med den nuværende eksamensfri mellemskole. Men hertil kommer nu yderligere de helt uoverskuelige adgangs- eller overgangsbestemmelser til real-skolen og gymnasiet og alt det meget, der i de fremsatte skolelovsforslag overlades til lokale myndigheder at bestemme.

Det hele er i sandhed et kompromisernes kompromis, og jeg har vanskeligt ved at finde den samlede idé her — Askovforslaget er dog i alt fald et idéforslag. I en udmærket kyndig ledende artikel i Kristeligt Dagblad for i torsdags stod der følgende, som jeg tillader mig at citere:

„Vi har ikke haft nogen ensrettet skolestruktur i Danmark. Mange skoleformer trives side om side, men den nu skitse-rede skole får da gennemtræk fra alle sider.“

Det er så sandt, som det er skrevet.

Hvad adgangen til realklasserne og gymnasiet angår, vil utvivlsomt de vage bestemmelser herom, som jeg ikke skal komme ind på i enkeltheder, komme til at koste lærerne, hvis forslaget bliver gennemført, masser af besværligheder og ubehageligheder, ikke mindst i de små byer og på steder, hvor alle folk kender hinanden. Og mon ikke man efter den foreslåede ordning vil få en ringere studentereksamen og studenter, som er dårligere forberedt til universiteter og højere læreanstalter, således at det måske bliver nødvendigt for universiteterne, hvad der åbenbart også banes vej for i gymnasie-skoleforslaget, at indføre adgangsbegrænsning? Jeg vil til min dødedag bekæmpe en adgangsbegrænsning ved vore universiteter.

Man kan jo også tænke sig, at det bliver en ringere studentereksamen og en dårligere forberedelse af studenterne, når man bemærker — hvad et blad allerede har anstillet betragtninger over — at efter forslaget skal — jeg var lige ved at sige i bedste fald, thi der gives jo ringere muligheder — eleverne gå i 2 realklasser og derefter i 4 gymnasieklasser. Det bliver kun 6 år. I vor nuværende skole går de først gennem 4 mellemskoleklasser og derefter 3 gymnasieklasser, altså i alt 7 klasser. Efter dette forslag er der endog mulighed for at overgå fra 8. klasse, når man har haft særlig undervisning i visse fag i de sidste år forinden, til 1. gymnasieklasse. Så får eleverne altså kun 4 år i en egentlig eksamensskole.

Det er ganske utvivlsomt, at den første gymnasieklasse i et sådant 4-årigt gymnasium vil blive en opsamlingsklasse og en iagttagelsesklasse af temmelig pinlig karakter. Hvad nu, om der i linjerne i det pågældende gymnasiums øverste klasser ikke er plads til alle dem, som er opsamlet i den første gymnasieklasse? Så skal de altså gå